

Rapport

Klacht

Verzoeker, van Liberiaanse nationaliteit, klaagt over de lange duur van de behandeling door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van zijn op 29 februari 2000 ingediende asielverzoek. Op dit verzoek werd op 20 september 2007 beslist. Verzoeker klaagt er ook over dat hij tussentijds niet voldoende is geïnformeerd over de behandeling van zijn verzoek.

Beoordeling

Algemeen

Sinds 1998 maakt de staatssecretaris steeds vaker gebruik van de mogelijkheid een beroep te doen op 1-F van het Vluchtelingenverdrag, op grond waarvan asielzoekers die zich vermoedelijk hebben schuldig gemaakt aan ondermeer misdrijven tegen de menselijkheid niet voor verblijf in Nederland in aanmerking komen. In deze zaken spelen verschillende belangen een rol: Naast het individuele belang van de betrokken vreemdeling om zo spoedig mogelijk te weten waar hij aan toe is, is juist in 1-F zaken ook het algemeen belang gediend bij een voortvarende behandeling. Een beslissing van de Staatssecretaris waarbij een vreemdeling artikel 1-F wordt tegengeworpen, kan het begin vormen van een strafrechtelijke procedure in het kader van de Wet Oorlogsstrafrecht. Naarmate de periode tussen het moment van begaan van een eventueel misdrijf en van het begin van een strafrechtelijk onderzoek verder uiteenliggen, wordt de kans op succesvolle vervolging kleiner. De samenleving is daarom gebaat bij een zo voortvarend mogelijk handelen door de IND in 1F-procedures. Naast het belang van de openbare orde en veiligheid in het algemeen kan in dit verband ook nog worden gedacht aan het belang van vreemdelingen die in Nederland asiel hebben gevraagd of die reeds tot Nederland zijn toegelaten, en die geconfronteerd zouden kunnen worden met personen van wie zij of hun familie in hun land van herkomst te vrezen hadden. Ook deze vreemdelingen hebben er belang bij beschermd te worden tegen deze personen.

I. Bevindingen

1. Verzoeker, van Liberiaanse nationaliteit, diende op 29 februari 2000 een aanvraag in om verlening van een verblijfsvergunning asiel (zie Achtergrond, onder 1.). Op 19 juni 2000 werd verzoeker gehoord door een contactambtenaar van de IND omtrent zijn asielmotieven. Bij brief van 18 juli 2002 liet de IND verzoekers advocaat weten dat de asielaanvraag was voorgelegd aan de unit 1-F van de IND omdat er aanwijzingen waren dat artikel 1-F van het Vluchtelingenverdrag mogelijk van toepassing was (zie Achtergrond, onder 3.), waardoor hij niet voor asiel in aanmerking zou kunnen komen. De IND deelde in deze brief verder nog mee dat snelle behandeling van de aanvraag niet mogelijk was vanwege de grote instroom aan potentiële 1-F zaken. Het streven van de IND was om binnen zes maanden te beslissen. Indien dit niet mogelijk was zou verzoekers advocaat

vóór het verstrijken van deze termijn nader bericht ontvangen.

2. Bij brief van 20 november 2002 liet de IND verzoekers advocaat vervolgens weten dat er nader onderzoek was ingesteld en dat in het kader daarvan verzoeker aanvullend zou worden gehoord. Dit aanvullende gehoor vond op 20 maart 2003 plaats. Na dit gehoor bleef het weer enige tijd stil.

3. Op 1 december 2003 liet de IND weten ook een taalanalyse noodzakelijk te achten (zie Achtergrond, onder 4.). Verzoeker liet de IND per omgaande weten ook daaraan zijn medewerking te verlenen. Op 29 december 2003 vond er een gesprek plaats in het kader van deze taalanalyse. Daarna bleef het van de kant van de IND geruime tijd stil. Op 27 september 2004 verzocht de IND om toezending van een aantal originele documenten in verband met een onderzoek naar de authenticiteit daarvan.

4. In april 2005 kreeg verzoeker een andere advocaat. Deze diende op 19 mei 2005 een klacht in bij de IND over de lange duur van de behandeling van de asielaanvraag en het niet informeren van verzoeker. De behandeling duurde op dat moment al vijf jaar en twee maanden.

5. Deze klachten werden door de IND bij brief van 1 juli 2005 beide gegrond verklaard en aan verzoeker werden excuses aangeboden.

De IND gaf toe dat was verzuimd verzoeker te informeren over de resultaten van de taalanalyse en het onderzoek naar de authenticiteit van de documenten. De IND stelde verzoeker op de hoogte van het resultaat van de taalanalyse, namelijk dat verzoeker inderdaad uit Liberia afkomstig is. In de verdere asielprocedure zou van dit gegeven worden uitgegaan, aldus de IND.

Wat betreft het onderzoek naar de authenticiteit van de documenten liet de IND weten dat op 26 oktober 2004 aan de minister van Buitenlandse Zaken gevraagd was een onderzoek te laten verrichten in Liberia. Omdat er echter vanaf 15 november 2004 tijdelijk geen onderzoek in Liberia mogelijk was geweest, was dit onderzoek vertraagd. Verzoeker zou binnen zes weken nader horen over de voortgang.

6. Na zes weken bleef verder bericht uit. Dit was voor de verzoekers advocaat aanleiding om op 18 augustus 2005 bij de IND telefonisch te informeren naar de voortgang in het onderzoek. De IND had op dat moment geen nadere informatie maar zegde toe een rappel te zullen sturen naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Verzoekers advocaat belde op 28 oktober 2005 opnieuw naar de IND met het verzoek hem te informeren over de stand van zaken.

De IND liet per brief diezelfde dag weten geen zicht te hebben op de duur van het onderzoek. Vervolgens bleef het enkele maanden stil.

7. In februari 2006 informeerde de advocaat van verzoeker opnieuw naar de stand van zaken. De IND liet bij brief van 15 februari 2006 weten dat er geen datum bekend was voor de afronding van het onderzoek, maar dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken opnieuw gerappelleerd zou worden na twee maanden. Na nog een telefonisch verzoek om informatie door verzoekers advocaat op 4 mei 2006, liet de IND bij brief van 26 juni 2006 weten dat het onderzoek door het Ministerie van Buitenlandse Zaken nog drie maanden in beslag zou nemen. Na het verstrijken van deze drie maanden was er nog steeds geen bericht van de IND.

8. Uit het dossier is gebleken dat de minister van Buitenlandse Zaken op 19 september 2006 het onderzoek naar de authenticiteit van de stukken heeft afgerond en de IND hierover heeft geïnformeerd. Bij brief van 9 oktober 2006 stuurde de IND afschriften van de onderzoeksresultaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door aan de advocaat van verzoeker. Op 30 maart 2007 stuurde de IND verzoeker bericht dat er een serieus vermoeden was dat artikel 1-F van het Vluchtelingenverdrag op zijn aanvraag van toepassing was. Toegezegd werd dat binnen drie maanden een tweede beoordeling zou plaatsvinden.

9. Verzoekers advocaat diende op 23 april 2007 een klacht bij de Nationale ombudsman over de lange duur van de behandeling. De Nationale ombudsman legde de zaak ter interventie aan de IND voor. De IND liet binnen vijf werkdagen weten dat er binnen twee weken een gehoor zou plaatsvinden, waarna binnen twee weken een voornemen zou worden uitgebracht. Uiteindelijk werd op 20 september 2007 de afwijzende beslissing op zijn asielaanvraag aan verzoeker uitgereikt. De behandeling van de asielaanvraag had toen zeven jaar en zeven maanden geduurd.

10. De staatssecretaris van Justitie liet in reactie op het onderzoek de Nationale ombudsman bij brief van 22 januari 2008 weten de klacht over de lange duur van de behandeling van het asielverzoek gegrond te achten. De klacht dat verzoeker tussentijds onvoldoende was geïnformeerd omtrent de voortgang in de behandeling van zijn aanvraag achtte de staatssecretaris van Justitie niet gegrond omdat er diverse malen contact was geweest met de gemachtigde van verzoeker teneinde hem te informeren over de voortgang in de asielprocedure. Hierbij was op verschillende momenten gemotiveerd aangegeven wat de reden was van de vertraging, aldus de staatssecretaris. De staatssecretaris verwees daarbij naar de correspondentie met de gemachtigde van verzoeker, die bij de brief was gevoegd.

II. Beoordeling

Ten aanzien van de duur van de behandeling van de asielaanvraag

11. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit betekent dat het bestuursorgaan in beginsel beslist

binnen de wettelijke termijn, zo nodig gebruik makend van de wettelijk toegestane termijn voor verlenging.

12. Ingevolge artikel 15e, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 1994 (oud, zie Achtergrond, onder 1.) diende op een aanvraag om toelating binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag te worden beslist. Deze beslistermijn komt overeen met die genoemd in artikel 28 van de Vreemdelingenwet 2000, die per 1 april 2001 in werking is getreden (zie Achtergrond, onder 2.). Op grond van artikel 42 van de Vreemdelingenwet 2000 kan deze termijn met zes maanden worden verlengd indien onderzoek door derden, zoals het Ministerie van Buitenlandse Zaken nodig is.

13. Verzoeker diende op 29 februari 2000 een aanvraag in om toelating tot Nederland als vluchteling. Bij beschikking van 20 september 2007 heeft de staatsecretaris van Justitie op de asielaanvraag beslist.

14. Uit het onderzoek door de Nationale ombudsman is gebleken dat de IND verzoekers gemachtigde bij brief van 18 juli 2002 heeft geïnformeerd over de noodzaak van een onderzoek in het kader van het artikel 1-F van het Vluchtelingenverdrag.

De Nationale ombudsman erkent het belang van zorgvuldig onderzoek in zaken waarin artikel 1-F van het Vluchtelingenverdrag mogelijk van toepassing is. Daarnaast vindt de Nationale ombudsman het begrijpelijk dat een asielaanvraag voor de duur van het onderzoek naar de toepasselijkheid van artikel 1-F wordt aangehouden. Echter, van de IND mag worden verwacht dat een onderzoek naar de toepasselijkheid van artikel 1-F met voorrang wordt verricht, om de vertraging in de behandeling van de asielaanvraag zo beperkt mogelijk te houden.

15. In dit geval heeft de IND pas na twee jaar en vijf maanden tot het 1-F onderzoek besloten. Dit acht de Nationale ombudsman buitengewoon traag. Vervolgens heeft de IND in december 2003, dus pas na drie jaar en tien maanden besloten dat er ook een taalanalyse nodig was. Ook het onderzoek via het Ministerie van Buitenlandse Zaken naar de authenticiteit van de door verzoeker in de asielprocedure overgelegde documenten werd pas op 27 september 2004, dus ruim twee jaar na de start van het 1-F onderzoek, ingezet. Voorts valt op dat de IND nadat alle informatie om te kunnen beslissen op 19 september 2006 compleet was, toch pas een jaar later op het asielverzoek heeft beslist. Daarbij is niet uitgesloten dat indien de gemachtigde niet had geklaagd en de Nationale ombudsman niet had geïntervenieerd, de procedure nog langer zou hebben geduurd.

16. In zijn brief aan verzoekers gemachtigde van 18 juli 2002 liet de IND weten dat de het 1-F-onderzoek niet snel kon worden afgerond wegens de grote voorraad te behandelen zaken bij de 1-F unit. De Nationale ombudsman is van mening dat een groot aantal te behandelen zaken hooguit een verklaring maar zeker geen rechtvaardiging kan zijn voor het zo traag afhandelen van een aanvraag. Deze lange duur van de behandeling klemt des

te meer nu de Nationale ombudsman in een eerder rapport (rapportnummer 2002/110, zie Achtergrond onder 5.) na een onderzoek op eigen initiatief al had geconstateerd dat de overdracht naar de IND-afdeling die het 1-F onderzoek verricht veel te lang duurde en dat ook het onderzoek naar de toepasselijkheid van 1-F te veel tijd in beslag nam.

17. De Nationale ombudsman komt dan ook tot de conclusie dat de IND bij de beoordeling van het asielverzoek in strijd heeft gehandeld met het beginsel van voortvarendheid door in de verschillende fases van het beoordelingsproces naar de toepasselijkheid van 1-F van het Vluchtelingenverdrag traag te werk te gaan. De totale duur van de behandeling van de asielaanvraag bedraagt daardoor zeven jaar en zeven maanden. De termijn waarbinnen op een asielaanvraag moet worden beslist is daarmee ruimschoots overschreden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de informatieverstrekking aan verzoeker omtrent de voortgang in zijn zaak.

18. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit impliceert onder meer de plicht om tijdig tussenberichten te sturen indien de behandeling van een aanvraag langer duurt dan aanvankelijk was voorzien. Ook ligt het op de weg van het bestuursorgaan om betrokkene te informeren over de resultaten van bijzondere onderzoeken ingesteld om op de aanvraag te kunnen beslissen.

19. De staatssecretaris van Justitie liet in reactie op het onderzoek de Nationale ombudsman bij brief van 22 januari 2008 weten de klacht dat verzoeker tussentijds onvoldoende was geïnformeerd in zijn algemeenheid niet gegrond te achten. Zij verwees daarbij naar de tussenberichten, die aan de gemachtigde van verzoeker waren gestuurd om uitleg te geven over de stand van zaken en de redenen van vertraging in het onderzoek.

20. Uit het onderzoek is gebleken dat er in de ruim zeven jaar dat de asielprocedure in het geval van verzoeker heeft geduurd er zeventien maal door de IND schriftelijk (dertien keer) dan wel telefonisch (vier keer) informatie is verstrekt aan de gemachtigde van verzoeker. De telefonische informatie werd in alle gevallen verstrekt naar aanleiding van een verzoek om informatie van de kant van verzoeker zelf. Van de dertien brieven zijn er negen op eigen initiatief van de IND naar verzoeker gestuurd. Bij de overige vier brieven ging het twee maal om een reactie op een klacht van verzoeker en tweemaal om een reactie van de IND op een verzoek om informatie.

Van de negen brieven kan niet worden gezegd dat zij er toe hebben geleid dat verzoeker tijdig werd geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de asielaanvraag. Het

eerste bericht van de IND aan verzoeker dat zijn zaak mogelijk onder de categorie

1-F zaken zou vallen is verstuurd twee jaar en vijf maanden na indiening van de asielaanvraag. Verder valt op dat de IND verzuimd heeft verzoeker te informeren over de resultaten van de taalanalyse en verzoeker niet heeft geïnformeerd over de inschakeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor een onderzoek in het land van herkomst naar de authenticiteit van de door hem ingebrachte documenten.

21. Ook na de gegrondverklaring van de klacht op 1 juli 2005 over de lange duur van de behandeling en het uitblijven van berichten over de voortgang was er geen sprake van een verbetering in de informatieverstrekking. Na de klachtbehandeling informeerde de advocaat nog zeven keer naar de stand van zaken omdat hij binnen redelijke tijd weer niets had vernomen. Deze gang van zaken klemt te meer nu de staatssecretaris van Justitie naar aanleiding van het eerder genoemde rapport 2002/110 ook had toegezegd de informatieverstrekking te zullen verbeteren door alle betrokkenen voortaan tussenberichten te zenden.

22. De Nationale ombudsman komt dan ook tot de conclusie dat de IND door verzoeker niet gedurende de gehele procedure tijdig en voldoende te informeren over de voortgang van de procedures en de specifieke ontwikkelingen daarin, gehandeld heeft in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de lange duur van de behandeling van het asielverzoek door de Immigratie- en Naturalisatiedienst is gegrond, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

De klacht dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst hem tijdens de procedure tussentijds niet voldoende heeft geïnformeerd is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking

Slotbeschouwing

Sinds het verschijnen van het rapport 2002/110 over het onderzoek uit eigen beweging naar behandeling van 1-F zaken door de IND, is er regelmatig overleg geweest tussen de IND en de Nationale ombudsman over de voortvarende behandeling van deze zaken.

Steeds maar weer heeft de IND aangegeven dat dit een moeilijke categorie zaken is, waarbij het niet haalbaar is om de behandeling binnen de wettelijke termijn van zes maanden af te doen. Het streven van de IND is er wel steeds op gericht om de

behandelingsduur zo kort mogelijk te houden en de betrokkenen tussentijds te informeren over de voortgang in hun procedure.

In de klacht van verzoeker dat in zijn geval de termijn van behandeling maar liefst zeven jaren en zeven maanden heeft geduurd, waarbij de tussentijdse informatieverstrekking onder de maat was, ziet de Nationale ombudsman aanleiding deze materie opnieuw onder de aandacht te brengen van de IND.

Onderzoek

Op 8 oktober 2007 diende de heer M. te Rosendaal een klacht in over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst te Rijswijk.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de staatssecretaris van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de staatssecretaris van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de Immigratie- en Naturalisatiedienst en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de IND gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

- a. Reactie van de staatssecretaris van Justitie van 22 januari 2008 met als bijlagen:
 1. Brief van 18 juli 2002 van de IND aan verzoeker dat zijn aanvraag is voorgelegd aan de unit 1-F, met toezegging dat binnen zes maanden bericht zal volgen;
 2. Brief van 20 november 2002 van IND aan verzoeker met aankondiging aanvullend gehoor. Binnen drie maanden volgt nader bericht;
 3. Brief van 7 februari 2003 van IND aan verzoeker dat aanvullend gehoor op 20 maart 2003 zal plaatsvinden;
 4. Brief van 1 december 2003 van IND aan verzoeker met aankondiging taalanalyse;

5. Brief van 27 september 2004 van IND aan verzoeker met verzoek authentieke documenten op te sturen;
6. Brief van de IND van 1 juli 2005 in reactie op klacht van verzoeker van 19 mei 2005;
7. Gespreksnotitie van de IND van 18 augustus 2005 in reactie op telefonisch verzoek advocaat naar voortgang;
8. Brief van IND aan verzoeker van 28 oktober 2005 n.a.v. telefonisch verzoek van gemachtigde om informatie;
9. Brief van de IND van 15 februari 2006 aan verzoeker n.a.v. verzoek om informatie over voortgang;
10. Brief van de IND van 21 maart 2006 aan verzoeker over afronding onderzoek Buitenlandse Zaken;
11. Telefoonnotitie van IND van 4 mei 2006 van verzoek advocaat om informatie;
12. Brief van de IND van 26 juni 2006 aan advocaat met mededeling omtrent de vervolgstap;
13. Brief van de IND van 4 oktober 2006 aan de advocaat met daarbij de onderzoeksresultaten van Buitenlandse zaken;
14. Brief van de INF van 9 februari 2007 aan advocaat over de stand van zaken en toezegging;
15. Brief van de IND aan advocaat van 29 februari 2007 met mededeling omtrent vervolgstap in procedure van verzoeker;
16. Telefoonnotitie van 3 mei 2007 met Nationale ombudsman over stand van zaken en toezegging;
17. Telefoonnotitie van gesprek van 20 september 2007 met advocaat over stand van zaken;

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Vreemdelingenwet (oud, op 1 april 2001 vervangen door de Vreemdelingenwet 2000)

Artikel 15, eerste lid

"Een beschikking omtrent de inwilliging van een aanvraag om toelating dient te worden gegeven binnen de bij of krachtens deze wet bepaalde termijn of, bij ontbreken van zulk een termijn, binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag."

2. Vreemdelingenwet 2000 (in werking getreden per 1 april 2001)

Artikel 28, eerste lid

"... Onze Minister is bevoegd:

a. de aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd in te willigen, af te wijzen dan wel niet in behandeling te nemen..."

Artikel 29, eerste lid

"Een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 kan worden verleend aan de vreemdeling:

a. die verdragsvluchteling is;

b. die aannemelijk heeft gemaakt dat hij gegrond redenen heeft om aan te nemen dat hij bij uitzetting een reëel risico loopt om te worden onderworpen aan folteringen, aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen; (...)"

Artikel 42

"1. Op de aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 (...) wordt binnen zes maanden na ontvangst van de aanvraag een beschikking gegeven.

(...)

4. De termijn voor het geven van een beschikking, bedoeld in het eerste lid, kan ten hoogste voor zes maanden worden verlengd indien naar het oordeel van Onze Minister voor de beoordeling van de aanvraag advies van of onderzoek door derden of het openbaar ministerie nodig is.

5. Onze Minister stelt de vreemdeling in kennis van de verlenging."

3. Verdrag betreffende de status van Vluchtelingen (Verdrag van 28 juli 1951, Trb.1954/88; doorgaans aangeduid als het Vluchtelingenverdrag)

Artikel 1 Definitie van de term "vluchteling"

"(...) F. De bepalingen van dit Verdrag zijn niet van toepassing op een persoon ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen, dat:

(a) hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten welke zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen; (b) hij een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan buiten het land van toevlucht, voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten; (c) hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties."

4. Vreemdelingencirculaire 2000

IND-werkinstructie nr. 227; het toepassen van een taalanalyse

"1. INLEIDING

In zaken van asielzoekers uit een aantal landen is het mogelijk om een taalanalyse aan te vragen ter vaststelling van de herkomst van een asielzoeker. In deze werkinstructie wordt aangegeven hoe en wanneer een taalanalyse dient te worden aangevraagd en hoe met het resultaat dient te worden omgegaan.

2. KARAKTER VAN HET INSTRUMENT TAALANALYSE

Herkomst is een van de weinige objectief toetsbare elementen in het verhaal van de asielzoeker. Een asielrelaas kan pas geloofwaardig zijn als er geen twijfel over de herkomst van de asielzoeker bestaat. De taalanalyse kan dienen als een instrument voor zowel bepaling als verificatie van de herkomst. (...)

Ten behoeve van de taalanalyse wordt een bandopname gemaakt van een gesprek tussen de vreemdeling en een hoorambtenaar. Het gesprek heeft betrekking op het leven van de vreemdeling in het (gestelde) land van herkomst. De bandopname van het gesprek wordt vervolgens gezonden aan het Bureau Taalanalyse van de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Een taalanalist beluistert de opname en stelt een analyse op.

(...)"

5. Rapport 2002/110 ingevolge artikel 15 van de Wet Nationale ombudsman (van 22 april 2002)

In zijn rapport 2002/110 onderzocht de Nationale ombudsman de wijze waarop de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) omgaat met zaken van vreemdelingen ten aanzien van wie het vermoeden bestaat dat zijn in verband met het bepaalde in artikel 1F van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen niet onder de werkingssfeer van dat verdrag vallen, onderzocht.

“C. BEOORDELING

(...)

De Nationale ombudsman heeft de afgelopen jaren aanwijzingen gekregen dat zich wat betreft de doorlooptijden van vreemdelingenzaken waarin artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag een rol speelt structureel problemen voordoen. Deze aanwijzingen hebben de Nationale ombudsman doen besluiten om met gebruikmaking van de bevoegdheid onderzoek te doen uit eigen beweging (...) na te gaan hoe de IND omgaat met zaken van vreemdelingen ten aanzien van wie het vermoeden bestaat dat zij in verband met het bepaalde in artikel 1F niet onder de werkingssfeer van het Vluchtelingenverdrag vallen. (...)

II. 1F-zaken, een bijzondere categorie

De toepassing van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag ten aanzien van vreemdelingen die om toelating tot Nederland hebben verzocht, heeft voor hen het vérstrekkende gevolg dat zij geen recht op bescherming kunnen ontlenen aan het Vluchtelingenverdrag en aan de Vreemdelingenwet.

Alleen daarom al mag van de IND worden geëist dat een dergelijke beslissing steeds na zorgvuldig onderzoek wordt genomen.

Dit vereiste van zorgvuldig onderzoek laat onverlet dat de beslistermijn van de Awb en van de Vreemdelingenwet onverkort gelden in 1F-zaken. (...) Naast het individuele belang van de betrokken vreemdeling om zo spoedig mogelijk te weten waar hij aan toe is, is juist in 1F-zaken ook het algemeen belang gediend bij een voortvarende behandeling. (...) Naast het belang van de openbare orde en veiligheid in het algemeen kan in dit verband ook nog worden gedacht aan het belang van vreemdelingen die in Nederland asiel hebben gevraagd of die reeds tot Nederland zijn toegelaten, en die geconfronteerd zouden kunnen worden met personen van wie zij of hun familie in hun land van herkomst te vrezzen hadden. Ook deze vreemdelingen hebben er belang bij beschermd te worden tegen deze personen. (...)

(...)

V. De tussentijdse informatieverstrekking aan de betrokken vreemdeling

1. Bestuursorganen behoren burgers actief en adequaat te informeren over de stand van zaken in een door hen aangespannen procedure. Indien een wettelijke beslistermijn niet wordt gehaald, behoort betrokkene daarover tijdig en uit eigen beweging te worden geïnformeerd. Van bijzondere betekenis is in dit verband dat op grond van artikel 7:10, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in bezwaarzaken na het verstrijken van de wettelijke beslistermijn van maximaal veertien weken verder uitstel voor het nemen

van een beslissing mogelijk is voor zover de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt (zie Achtergrond, onder 3.).

2. Uit de informatie van de Staatssecretaris en van de manager van de unit 1F is gebleken dat de betrokken vreemdeling (dan wel zijn gemachtigde) op het moment van overdracht van zijn zaak aan het 1F-team daarover schriftelijk wordt geïnformeerd, maar dat vervolgens uitsluitend tussenberichten worden verzonden aan (de gemachtigden van) die vreemdelingen die ooit bij het 1F-team hebben geïnformeerd naar de stand van zaken of een klacht hebben ingediend over de behandelingsduur.

3. Vreemdelingen die niet bij de IND hebben geïnformeerd naar de stand van zaken of die geen klacht hebben ingediend, zijn niet tussentijds geïnformeerd. Daarmee is niet voldaan aan de eis van actieve informatieverstrekking.

Het door de Staatssecretaris genoemde gebrek aan personele capaciteit binnen het projectteam vormt slechts een verklaring voor deze handelwijze, maar geen rechtvaardiging. De onderzochte gedraging is op dit punt dan ook niet behoorlijk.

4. De Staatssecretaris heeft meegedeeld dat het beleid op dit punt wordt aangepast, en dat in alle 1F-zaken tussenberichten zullen worden verstuurd. De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van dit voornemen.

5. Daarnaast is gebleken dat in bezwaarprocedures bij dreigende termijnoverschrijding geen verzoeken om instemming met verder uitstel zijn verzonden aan de indieners van de desbetreffende bezwaarschriften.

Gezien het bepaalde in artikel 7:10 van de Awb is ook dit niet juist.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt niet behoorlijk."